

Resensie

Mister Angelo Alzheimer deur Jef Geeraerts (Naledi, 2022)

Vertaler: Fanie Olivier

Tyron de Villiers

In sy resensie van *Mister Angelo Alzheimer* skryf Nieuwoudt (2022): “Reg en geregtigheid sit nie altyd langs dieselfde vuur nie en die soepel arm van die gereg kan gedraai word. Laastens: Die waarheid is geneig om altyd kop uit te steek en die grens tussen onthou en vergeet, asook tussen feit en versinsel, is net so ragdun soos die lyn tussen lewe en dood”.

Met die eerste oogopslag sien die leser die donkerrooi laag wat die stad Antwerpen in die agtergrond van hierdie romanvoorblad bedek. Dit blyk dat dit donker is in die stad weens die donker skaduwees. Op die voorgrond is daar ’n prent van ’n rewolwer met ses koeëls waarvan twee regop staan en vier lê. Daar is ook die prent van ’n winkelpop, geklee in ’n rooi broekie en helm, sowel as ’n lessenaar met twee stapels toe boeke daarop. Die komplementêre kleure (blou en oranje) van die skrif op die voorblad is ook opvallend. Hierdie unieke voorblad bevat items wat in die verhaal voorkom en die items dra ’n sekere simboliese waarde.

Die bloedrooi laag oor die agtergrond simboliseer in die eerste plek die bloedigheid van die verhaal. *Mister Angelo Alzheimer* (2022) is naamlik ’n speurverhaal of krimi met die speurpaar Vincke en sy assistent Verstuyft van die Geregtelike Politie in die hoofrolle. Hulle ondersoek die moorde van onder andere De Haeck Junior (die Baron Gustave De Haeck se geliefde seun), mnr. Saeneve en Albert Arts, met al die dade wat na dieselfde dader toe wys. Ná elke moord verskaf die oortreder hulle met ’n leidraad, maar dit blyk dat die speurpaar in sirkels beweeg nes die oortreder wil hê. Die oortreder word later geïdentifiseer as Angelo Ledda, ’n huurmoordenaar wat bande het met ’n Amerikaanse mafia en relasies in België. Hy word ook later gevang deur die federale Rijkswacht. Vincke en Verstuyft lei die ondervragingsproses waardeur hulle uitvind dat die oortreder met Alzheimer se siekte gediagnoseer is. Die oortreder werk gewillig saam en beantwoord graag die speurpaar se vrae, maar mens kan nie ophou wonder hoekom hy so gewillig is nie. Beplan hy iets of is dit omdat hy weet dat sy siekte ver gevorder is?

Die titels van die oorspronklike roman (*De Zaak Alzheimer*, 1985) én die

vertaalde boek vestig die klem op die siekte van die moordenaar. Dit is asof die skrywer en vertaler die leser hiermee wil oorreed om te simpatiseer met die moordenaar en die aandag wil wegvat van sy monsteragtige daad om dit te herfokus op sy menslikheid. Iets soos die titel van die film gebaseer op die boek, *The Memory of a Killer* (2003), sou miskien meer van pas wees omdat dit die oortreder identifiseer as 'n moordenaar en nie as 'n slagoffer nie. Die bedoeling van die skrywer is waarskynlik om 'n ander perspektief te skep en uit te beeld hoe fyn, dikwels vaag, die lyn tussen reg en geregtigheid, reg en verkeerd, en soms self oortreder en slagoffer is.

Die tema van emosionele kwesbaarheid is 'n konstante in die verhaal en dit lei daartoe dat die leser amper die moordenaar begin jammer kry ten spyte van die moorde wat hy gepleeg het. Vincke beskou die emosionele kwesbaarheid van Ledda as 'n psigopatiese eienskap, omdat hy byvoorbeeld meer fokus plaas op die pyn in sy eie arm, as die ondervraging en die mense wat hul lewens verloor het (356). Nog 'n geval van die moordenaar se kwesbaarheid kom na vore as Ledda van Vincke vereis dat hy 'n volgende keer soos 'n mens en nie 'n dier behandel word nie, nadat hy deur een van die beamptes in aanhouding aangerand word. Die winkelpop wat Ledda aanhou, dui voorts daarop dat hy nie emosioneel met die vroulike geslag kan verbind nie en moet skik vir 'n winkelpop om sy begeertes vir 'n liefdesmaat te bevredig. Laasgenoemde herinner egter ook aan die verhaal van Jeffrey Dahmer die berugte sosiopatiese reeksmoordenaar, wat saam met 'n winkelpop geslaap het. Die skrywer probeer dus hard om die menslikheid en bejammeringswaardigheid van Ledda te beklemtoon en die leser kom selfs soms tot op 'n punt waar hy/sy amper kan verstaan hoekom Ledda Albert Arts, De Haeck jnr. en mnr. Saeneve vermoor het. Elders verander die leser se perspektief egter weer en word hy met afsku jeens Ledda gevul. Deur die loop van die verhaal moet die leser sigself dus heeltyd afvra, moet ek Ledda haat of bejammer?

Uiteindelik is dit ook duidelik dat die doel van die verhaal is om ook die ongeregtigheid en korrupsie binne die gereg uit te wys en dat die roman nie noodwendig net oor die storie van 'n wrede moordenaar handel nie.

Ten slotte, die boek is baie goed vertaal, daar is 'n paar plekke waar mens verlore raak in die sinne as gevolg van 'n tekort aan leestekens (soos kommas) om gedagtes te skei, maar later word mens gewoon hieraan. Ook is die taalgebruik 'n bietjie outyds soos sommige resensente alreeds uitgelig het. Nogtans dink ek die vertaler het 'n uitstekende taak verrig. Die woordkeuses is soms onbekend, maar mens kan jouself inleef in die verhaal. Ek het veral die sarkasme, humor en ironie wat neerslag vind in die roman geniet. Die aanhalings in die epigraaf van die boek is goeie voorbeelde hiervan en dit sluit aan by wat die skrywer

deurgaans probeer uitwys in die verhaal, naamlik dat die lewe nie altyd wit of swart is nie. Soos Nieuwoudt (2022) tereg aandui, is die lyn tussen binêre opposisiepare dikwels ragdun.

Universiteit van Wes-Kaapland

Bronnelys

Nieuwoudt, H. 2022. Jef Geeraerts se *Mister Angelo Alzheimer*, vertaal deur Fanie Olivier: 'n resensie. *LitNet*. <https://www.litnet.co.za/jef-geeraerts-se-mister-angelo-alzheimer-vertaal-deur-fanie-olivier-n-resensie/>. (Datum van gebruik: 12 Desember 2022).